

Lausunto nuorisolain uudistaminen – työryhmämuistion esityksestä uudeksi nuorisolaiksi Dnro 53/040/2014

Vates-säätiön tarkoituksena on edistää erityistä tukea tarvitsevien vammaisten ja pitkäaikais-sairaiden henkilöiden kuntoutusta ja työllistymistä. Toiminnan kohderyhmänä ovat osatyökykyisten työllistämisen, kuntoutuksen ja koulutuksen sidosryhmät.

Vates-säätiön taustayhteisöt kannustavat ja tukevat aktivointitoimenpitein nuoria heidän elämänsä nivelvaiheissa. Vates-säätiö antaa lausuntonsa nuorisolain uudistamisesta tästä näkökulmasta.

Vammaisten ja pitkäaikais-sairaiden nuorten kuntoutuksen ja työllistymisen näkökulmasta uuden nuorisolain tavoitteet ovat erinomaisia. Yhteiskunnan tuki erityisryhmille vähentää syrjäytymistä ja edistää erityisryhmiin kuuluvien koulutukseen, kuntoutukseen ja työelämään siirtymistä ja työssä pysymistä. Yhdenvertaisuuslain (30.12.2014/1325) mahdollistama positiivinen erityiskohtelu tukee nuorisolain tavoitteiden toteuttamista erityisryhmiin kuuluvien kohdalla.

Tilastojen mukaan mielenterveysongelmiin perustuvat eläkepäätökset ovat lisääntyneet niin nuorten kuin muissakin ikäryhmissä viimeisen 15 vuoden aikana. Nuorisotyöttömyyden lisääntyminen ja laajeneva tuen tarve muilla elämän sektoreilla edellyttävät uusia toimia, joilla tuen tarpeessa olevia nuoria saadaan paremmin palveluiden ja yhteiskunnan tukiverkoston piiriin. Tästä näkökulmasta on tärkeää, että monialaista yhteistyötä ja etsivää nuorisotyötä koskevia säännöksiä tarkistetaan ja laissa korostetaan myös nuoren osallisuuden ja elämänhallinnan edistämistä. Samalla kuntia kannustetaan lisäämään etsivän nuorisotyön toimintamalleja.

Työpajatoiminnan vakiinnuttaminen säätämällä valtionavustuksen myöntämisestä nuorten työpajatoimintaan on merkittävä parannus nykyiseen lakiin ja on erittäin kannatettava uudistus. Nuorten työpajatoiminta on vakiintunut monilla paikkakunnilla yhdeksi työhön siirtymisen väyläksi ja tärkeäksi toimintamuodoksi. Erityistä tukea tarvitsevien nuorten kohdalla työpajatoiminta avaa mahdollisuudet omatahtiseen ja räätälöityyn polkuun kohti koulutusta ja työelämää.

Kun kuntien tehtäviä pyritään vähentämään uusilla lainsäädäntöhankkeilla, tulee samalla huolehtia siitä, ettei erityisryhmiin kuuluvien nuorten palveluihin ohjaaminen tai hakeutuminen vaikeudu. Esimerkiksi pelkästään sähköisten palveluiden käyttäminen sulkee ulkopuolelle osan näkövammaisista nuorista. Esteettömyys myös nuorten palveluiden tuottamisessa on tärkeää.

Helsingissä 19. päivänä marraskuuta 2015

Jaana Pakarinen
toimitusjohtaja
Vates-säätiö

Utlåtande om Undervisnings- och kulturministeriets promemoria om förslag till ny ungdomslag Dnro 53/040/2014

Vates-stiftelsens syfte är att främja rehabilitering och sysselsättning av personer med funktionsnedsättning och långtidsarbetslösa, som behöver speciellt stöd. Verksamhetens målgrupp är intressentgrupperna för sysselsättning, rehabilitering och utbildning av partiellt arbetsföra personer.

Vates-stiftelsens bakgrundsorganisationer verkar inom många aktiva åtgärdsprogram för unga som uppmuntrar och stöder unga i livets övergångsfaser. Vates-stiftelsens utlåtande om förnyandet av ungdomslagen ges ur detta perspektiv.

Den nya ungdomslagens målsättningar är utmärkta ur synvinkeln för unga med funktionsnedsättning eller långtidssjukdom. Samhällets stöd till specialgrupper minskar marginalisering och främjar utbildning, rehabilitering, övergång till arbetslivet samt förmågan att kvarstå i arbetslivet. Målsättningarna i förslaget stöds av Jämställdhetslagen (30.12.2014/1325), som möjliggör positiv särbehandling av personer med specialbehov.

Statistiken visar att beslut om sjukpensionering till följd av psykisk ohälsa har ökat såväl bland unga som i övriga åldersgrupper under de senaste 15 åren. Den växande ungdomsarbetslösheten och det ökade behovet av stöd i livsområden förutsätter nya åtgärder, med hjälp av vilka unga i behov av stöd bättre fångas upp i service och i samhällets stödnätverk. Ur denna synvinkel är det viktigt, att förordningarna beträffande mångprofessionellt samarbete och uppsökande ungdomsverksamhet preciseras och att de ungas delaktighet och livskontroll främjas. Samtidigt uppmuntras kommunerna att utöka verksamhetsmodellerna för det uppsökande ungdomsarbetet.

Förslaget att befästa arbetsverkstadsverksamheten genom att ge ungdomsverkstäder rätt till statsunderstöd är en betydande förbättring i förhållande till den nuvarande lagen. Vates-stiftelsen uttrycker sitt starka stöd för reformen. Ungdomsverkstadsverksamheten har etablerat sig på många orter som en viktig verksamhetsform och en av vägarna till arbetslivet. Beträffande unga som behöver särskilt stöd öppnar arbetsverkstadsverksamheten möjligheter till individuellt tidsanpassade skräddarsydda stigar till utbildning och arbetslivet.

Nya lagstiftningsmodeller som strävar till att minska kommunernas uppgifter bör samordnas, så att varken vägledningen till tjänster för unga med specialbehov eller de ungas möjligheter att själva söka sig till tjänsterna försvåras. Till exempel utesluter användningen av elektroniska tjänster delar av de synskadade unga. Tillgänglighet är viktigt även i produktionen av tjänster till unga.

Helsingfors onsdagen den 19 november 2015

Jaana Pakarinen
Verkställande direktör
Vates-stiftelsen